فەدەریکۆ گارسیا لۆرکا چەند نموونەیەك لە شیعرەکانی.. لە عەرەبییەوە: نەژاد عزیز سورمێ

ئەوەی لە ژیانی شاعیر و شانۆنووس و شێوەکاری ئیسپانیایی فەدەریکۆ گارسیا لۆرکادا جێی ڕامانە خۆڕسکی و تێکەڵاویەتی لەگەڵ دەوروبەر، حەزی لەگەڕان بوو، ئەو گوند و ئەو گوندی دەکرد، بە تایبەتی زۆر تێکەڵی قەرەجان دەبوو .
لۆرکا هەمیشە لە قاوەخانەو چایخانەکانەوە نزیکتر بوو ، لەناو هاوچین و هاوزەوقەکانی تا خەڵکی دیکە
رافاییل ئەلبەرتی لە بارەی لۆرکاوە دەڵێ :
لۆرکا بارگەیەکی کارەبایی لە شووشی و ناسکیدا لە هەڵدەقووڵا گوێگرەکانی دەخستنە کەش و هەوایەکی ئەفسووناوی ،کە دەئاخقی یا شیعری دەخوێندەوە یاخود دیمەنێکی شانۆیی نمایش دەکرد یا گۆرانی دەچڕی و پیانۆی لێ دەدا بە تەواوی سەرنجی ڕادەکێشان ..
یا سالیناس کە حەوت ساڵانیش لە پێش لۆرکاوە بوو هەمیشە دەیگوت: ((لە ناوماندا دەدرەوشایەوە ، ئێمەش لەوە زیاترمان لە دەست نەدەهات شوێنپێی هەڵبگرین ..))
لۆرکا بێجگە لە شیعر، بێجگە لەوەی پیانۆژەنێکی کارامەیش بوو ، بە هەردوو شانۆیی (زەماوەندی خوێن)و (ماڵی برناردا ئالبا) زۆرتر ناسرا تاڕادەی ئەوەی چووە ڕیزی شانۆنووسە ناسراوەکانی ئیسپانیا .
لەلایەکی دی مەرگی لۆرکا لە خۆیدا تراژیدیاییەك بوو ، کە بە گیانی خۆی ، وێنەی شانۆییەکانی نووسییەوە کاتێ لە تەمەنی 38 ساڵیدا لە سەروبەندی شەڕی ناوخۆی ئیسپانیادا تیرۆرکرا .
ئەوەی جێی سەرنجە لۆرکا پێش کوژرانی لە شیعرێکیدا (کە لەگەڵ ئەم چەند شیعرەدایە) بە هەناسەیەکی تاساوەوە پێشبینی مەرگی خۆی دەکا ، پێشبینی ئەوەش دەکا ، تەرمەکەی فڕێ دەدرێ و نادۆزرێتەوە ، کە لە دواییشدا هەروا کەوتەوە .

خوداحافیز

ئەگەر مردم
لێ گەڕێن بانیژەکە کراوە بێ
منداڵەکە پرتەقاڵ دەخوا ،
لە بانیژەکەمەوە دەیبینم

جووتیار گەنم دەدروێتەوە
لە بانیژەکەمەوە گوێم لێی دەبێ
ئەگەر مردم
لێ گەڕێن با بانیژەکە کراوە بێ .

بێ چاوی من
بێ چاوی من ڕۆحەکەم
تۆ جوانی مانگ نابینی
بێ لێوی من گیانەکەم
لە تامی مەی ، تامی ماچ
نازانی
بێ دڵی من
ئەتۆ مردووی
لە کاتێکدا وشە دەمرێ
هەموو قووڵایی ئاوێنەکانت
سوودی چییە گیانی من؟

ڕەنگەکان
مانگ بەسەر پاریسەوە
وەنەوشەییە
لە شاری مردووواندا
زەرد دەبێ
ئەوەتا مانگێکی سەوز
لە هەموو ئەفسانەکاندا
ماهی تەونی جاڵجاڵۆکەیە
کولانکەی مینابەندی شکاو
بەسەر بیابانیشدا
مانگ قووڵ و خوێناوی
لێ مانگی سپی
تاکە مانگی ڕاستینەیە
بەسەر گۆڕستانی
گوندە هێمنەکاندا دەدرەوشێتەوە .

شادیی خەمبار
لە هەموو شادییان خەمبارتر
ئەوەیە شاعیر بی
هەموو خەمی دی
تەنانەت مەرگیش

بەها یێکی نییە .

گۆرانی گەشتوەرەکە
قورتوبە
تەنیاو دوورەدەستە
جوانووییەکی ڕەش
مانگێکی گەورە گەورە
لە هەگبەی زینیشدا زەیتوون
لەگەڵ ئەوەی ڕێگایش پێ دەزانم
هۆیەك نییە
بە دەشتاییدا ، ب□ با
بگەمە قورتوبە
بروسکەیێکی ڕەش ، مانگێکی سوور و
سم کوتان لە بەرامبەر
چاوی پاسەوانی
سەر قەڵای قورتوبە
ئای چەند درێژە ڕێگا
ئای جوانووی ئازام
ئەوەتا نێ مەرگ
پێش گەیشتن بە قورتوبە چاوەڕوانە
قورتوبە
دوورە دەست و تەنیایە

لێرەدا
بە برا دەرەکانم بڵێن
من مردم
ئاو هێشتا
لەژێر موچڕکی دارستاندا
گۆرانی دەچڕێ
بە برا دەرەکانم بڵێن
من مردم
سپیدار چۆن شەپۆل دەدەن
پەردەی لەریو
پێیان بڵێن چاوەکانم
بەکراوەیی مابوونەوە
جەستەم
لە دەسماڵێکی پیرۆزکراوی نەمرەوە

لوول درابوو
ئاه
بە برادەرەکانم بڵێن
من مردم و
بێ نان و بێ ئەستێرە ڕۆیشتم .

قەسیدەی گریان
بانیژەکەم داخست
چوون من نامەوێ
گوێم لە گریان بێ
بەڵام
لەودیو دیوارە خۆڵەمێشییەکاندا
لە گریان بەدەر
هیچ نابیسترێ
لەوێ ژمارەیەکی کەم فریشتە هەن
گۆرانی دەڵێن
لەوێ هەندێ سەگ هەن
دەوەڕن
هەزار کەمانجە
لە لەپی دەستەکانمدا دەکەون
لێ گریان
سەگێکی زلە
گریان
فریشتەیەکی گەورەیە
گریان
کەمانجەیەکی زەبەللاحە
گریان دەمی با دەگرێ
لە گریان بەدەر
هیچ شتێ نابیسترێ .

پێشبینی مردنم
زانیم من کوژراوم
قاوەخانەکان گەڕان
گۆڕستانەکان
کەنیسەکان ، بەرمیل و کۆگاکانیان کردەوە
سێ ئێسکە هەیکەلیان دزی
ددانە زێڕەکانی لێ بکەنەوە

منیان هەر نەدزیەوە
نەیاندزیمەوە ها ؟
ئا.. ئا منیان نەدیتەوە .

ئاماژە

ئەم شیعرانە لە سایتەکی تایبەت بە شاعیر وەرگێڕدراون ، هەردوو شیعری (ڕەنگەکان و لەرەدا) یان لە بترازە ، کە لە (مختارات من الشعر العالمی) بە وەرگێڕانی پۆل شاوول ، بڵاوکردنەوەی (دار الحداثة)ی بەرووت ، چاپی یەکەم 1990 کراون بە کوردی .